

CHILDREN'S SAFETY IN THE DIGITAL WORLD: A PERSPECTIVE FROM CATHOLIC PEDAGOGY

Bezpieczeństwo dzieci w świecie cyfrowym: perspektywa pedagogiki katolickiej

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-7978-8149> E-mail: twarchol@ur.edu.pl

DOI: <https://doi.org/10.62266/PK.1898-3685.2024.34.23>

Wprowadzenie

W dzisiejszym dynamicznym społeczeństwie, gdzie technologia przewija się przez wszystkie sfery życia, kwestia bezpieczeństwa dzieci w świecie cyfrowym staje się priorytetem. Warto spojrzeć na to zagadnienie z perspektywy Pedagogiki Katolickiej, która wywodzi się z chrześcijańskich wartości, skupiając się na integralnym rozwoju jednostki i jej godności. W kontekście współczesnego wychowania, gdzie korzystanie z internetu i nowych technologii jest powszechne, bezpieczeństwo dzieci w sieci staje się nieodłącznym elementem edukacji. Pedagogika Katolicka, oparta na wartościach chrześcijańskich, może stanowić cenne narzędzie w radzeniu sobie z wyzwaniami, jakie niesie ze sobą świat cyfrowy.

Warto zauważyć, że rozwój technologii oddziałuje nie tylko na sposób, w jaki dzieci uczą się i bawią, ale również na ich bezpieczeństwo psychiczne i fizyczne. Zjawiska takie jak cyberprzemoc, uzależnienie od internetu czy narażenie na treści nieodpowiednie dla wieku są realnymi wyzwaniami, przed którymi stoi współczesne społeczeństwo¹.

Pedagogika katolicka może być wartościowym źródłem wiedzy i wskazówek dla rodziców, nauczycieli oraz wszystkich zaangażowanych w wychowanie młodego pokolenia. Poprzez promowanie chrześcijańskich wartości, takich jak szacunek, miłość bliźniego, uczciwość i odpowiedzialność, pedagogika ta może pomóc w budowaniu bezpiecznego i wartościowego środowiska online dla dzieci.

W niniejszym artykule autor koncentruje się na analizie wyzwań, jakie stawia świat cyfrowy przed młodym pokoleniem, oraz na roli pedagogiki w kształtowaniu świadomej i bezpiecznej obecności dzieci w sieci. Autor przedstawia również praktyczne narzędzia, które mogą zostać wykorzystane przez rodziców i nauczycieli, aby chronić dzieci przed negatywnymi wpływami świata cyfrowego, jednocześnie rozwijając ich moralne i duchowe wartości.

1. Dziecko w erze cyfrowej: wyzwania i możliwości

Obecne w kontekście wszechstronnego rozwoju technologii, dzieci wchodzą w erę cyfrową praktycznie od chwili narodzin. Rozpoczynają swoją przygodę z nowoczesnymi narzędziami technologicznymi, zanim nauczą się chodzić czy mówić. Szybkość, z jaką technologia ewoluuje, wyznacza nowe wyzwania i możliwości dla dzieciństwa, kształtując tym samym ich doświadczenia oraz rozwój².

Dzieci nieuchronnie stają się uczestnikami świata cyfrowego z prędkością, która zdumiewa nawet doświadczonych nauczycieli czy rodziców. Smartfony, tablety, gry komputerowe i internet stają się nieodłącznymi elementami ich otoczenia już od pierwszych lat ich życia. Analiza wpływu tej dynamicznej ewolucji technologicznej na dzieciństwo staje się niezwykle istotna, gdyż to właśnie w młodym wieku kształtują się podstawowe nawyki, wartości i umiejętności, które będą miały oddziaływanie na całe życie jednostki.

¹ M. Rowicka, *E-uzależnienia. Teoria, profilaktyka, terapia*, Fundacja Praesterno, Warszawa 2018, s. 17.

² J. Zalewska, *Miedzy obyczajem a modą: wykluczenie cyfrowe osób starszych w perspektywie przemian praktyk społecznych*, „Studia Socjologiczne”, nr 2, s. 217, 2015.

Z jednej strony, środowisko cyfrowe niesie ze sobą nowe możliwości edukacyjne takie jak aplikacje wspomagające uczenie się, interaktywne materiały dydaktyczne czy e-booki, które stwarzają dzieciom szanse na rozwijanie kreatywności, logicznego myślenia oraz umiejętności rozwiązywania problemów w innowacyjny sposób. Z drugiej strony jednak, istnieją poważne wyzwania związane z bezpieczeństwem dzieci w sieci, a także z nadmiernym czasem spędzonym przed ekranem, co może negatywnie wpływać na ich zdrowie fizyczne i psychiczne.

W kontekście Pedagogiki Katolickiej, kluczowe staje się pytanie: *Jak zintegrować te nowe elementy życia dziecka z wartościami katolickimi? Jak pomóc dzieciom w wykorzystywaniu technologii w sposób odpowiedzialny, z poszanowaniem godności drugiego człowieka i zrozumieniem, że świat cyfrowy nie jest oderwany od wartości chrześcijańskich?*

W kolejnej części artykułu dokonano analizy przedstawionych zagadnień, starając się pokazać, w jaki sposób pedagogika katolicka ma służyć rodzicom i nauczycielom w budowaniu harmonijnego i bezpiecznego środowiska cyfrowego dla najmłodszych.

2. Korzyści i zagrożenia związane z dostępem do świata cyfrowego dla dzieci

Wraz z rozwojem technologii, dzieci wchodzą w świat cyfrowy, który oferuje im nieograniczone możliwości, ale jednocześnie niesie ze sobą pewne ryzyko. Warto przyjrzeć się zarówno korzyściom, jak i zagrożeniom związanym z dostępem najmłodszych do internetu i innych cyfrowych mediów, aby lepiej zrozumieć, jak kształtuje to ich rozwój.

Korzyści:

Możliwości edukacyjne: internet i cyfrowe media mają potężny wpływ na rozwój edukacyjny dzieci, zaś dostęp do bogatego źródła informacji pozwala na zdobycie wiedzy z różnych dziedzin życia³. Aplikacje, gry edukacyjne oraz interaktywne materiały stwarzają atrakcyjne środowisko do nauki, wspierając rozwój umiejętności poznawczych, logicznych i matematycznych. Dzieci mogą korzystać z interaktywnych lekcji, które angażują ich uwagę i zachęcają do aktywnego uczestnictwa w procesie nauki. To nie tylko skuteczny sposób przekazywania wiedzy, ale także rozwijania zdolności poznawczych w sposób przyjemny i dostosowany do indywidualnych potrzeb uczącego się.

Globalny kontekst: dostęp do internetu otwiera przed dziećmi możliwość komunikacji z rówieśnikami z różnych części świata⁴. Z tego wynikają nie tylko korzyści w sferze edukacyjnej, ale także społecznej. Dzieci, dzięki globalnej komunikacji, zdobywają wiedzę o różnych kulturach, tradycjach i stylach życia. Ta interakcja sprzyja rozwojowi umiejętności społecznych, wzmacniając empatię i zrozumienie dla różnorodności. Ponadto, dzięki globalnej komunikacji istnieje możliwość współpracy w projektach międzynarodowych, która rozwija umiejętności pracy zespołowej oraz poszerza horyzonty myślowe dzieci.

Kreatywność i samorozwój: cyfrowe narzędzia oferują dzieciom przestrzeń do wyrażania swojej kreatywności. Tworzenia projektów, korzystania z programów do rysowania, czy udział w interaktywnych warsztatach artystycznych rozwijających zdolności twórcze⁵. Dzieci mogą również rozwijać umiejętności programistyczne, projektować gry czy animacje, co nie tylko kształtuje ich myślenie logiczne, ale także stymuluje wyobraźnię. Ponadto, korzystanie z cyfrowych narzędzi daje dzieciom autonomię w kształtowaniu swojego środowiska edukacyjnego, co wpływa na rozwój samodyscypliny i umiejętności samodzielnego uczenia się. W ten

³ M. Sławska, M. Sławski, *Cyfrowe media - szansa czy ślepa uliczka edukacji?*, „Studia i Materiały Centrum Edukacji Przyrodniczo-Leśnej”, nr 2/43, 2015, s. 49-57.

⁴ W. Waśkiewicz, E. Dudzińska, P. Waśkiewicz, *Relacje interpersonalne młodzieży licealnej w sieci i realnym świecie*, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2019, s. 129-162.

⁵ A. Matecka, *Teatralizacja w edukacji początkowej. Kreatywny nauczyciel, kreatywny uczeń* [w:] K. Jeznach, A. Kowalkiewicz-Kulesza (red.) *Szkoła jutra? Tradycja i (r)ewolucje w edukacji*, Wyd. Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2023, s. 261-278.

sposób cyfrowe technologie nie tylko wspierają rozwój konkretnych umiejętności, ale również promują samorozwój i inicjatywę u dzieci.

Zagrożenia:

Bezpieczeństwo Online: Dzieci korzystające z internetu i cyfrowych mediów są narażone na różne zagrożenia związane z bezpieczeństwem online. Jednym z głównych problemów jest ryzyko kontaktu z nieznajomymi, co może prowadzić do sytuacji niebezpiecznych, takich jak cyberprzemoc, molestowanie online czy wykorzystywanie przez przestępców. Ponadto, istnieje zagrożenie związane z dostępem do nieodpowiednich treści, które mogą negatywnie wpływać na rozwój emocjonalny i psychiczny dzieci. Dlatego ważne jest, aby rodzice i opiekunowie edukowali dzieci na temat bezpieczeństwa online, monitorowali ich aktywność i stosowali odpowiednie filtry oraz oprogramowanie zabezpieczające.

Czas spędzony przed ekranem: Nadmierne korzystanie z urządzeń elektronicznych, zwłaszcza przez długi czas, może prowadzić do różnych problemów zdrowotnych. Dzieci, które spędzają zbyt dużo czasu przed ekranem, mogą doświadczać problemów ze wzrokiem, zaburzeń snu i braku aktywności fizycznej. Styl życia oparty na długotrwałym korzystaniu z technologii może przyczynić się do zaniedbywania aktywności na świeżym powietrzu, co jest istotne dla zdrowego rozwoju fizycznego i psychicznego dzieci.

Uzależnienie od technologii: Dzieci są podatne na ryzyko uzależnienia od technologii, zwłaszcza gdy korzystanie z urządzeń staje się obsesyjne i negatywnie wpływa na ich codzienne funkcjonowanie. Uzależnienie od gier komputerowych, mediów społecznościowych czy innych form rozrywki online może prowadzić do problemów społecznych, takich jak izolacja, trudności w nawiązywaniu relacji z rówieśnikami oraz wpływać na rozwój emocjonalny dziecka. Dlatego ważne jest, aby rodzice i opiekunowie monitorowali czas, jaki dzieci spędzają przed ekranem, i wprowadzali zdrowe nawyki związane z korzystaniem z technologii.

W kontekście pedagogiki katolickiej, ważne jest, aby nauczyciele, rodzice i duchowni aktywnie uczestniczyli w kształtowaniu bezpiecznego i wartościowego środowiska cyfrowego dla dzieci⁶. Integracja wartości chrześcijańskich może służyć jako fundament do nauki dzieci odpowiedzialnego korzystania z technologii, kierując ich uwagę na dobro drugiego człowieka, poszanowanie dla innych oraz budowanie pozytywnych relacji online.

3. Bezpieczeństwo dzieci z perspektywy Pedagogiki Katolickiej

W kontekście dynamicznego rozwoju nowoczesnych mediów, perspektywa Pedagogiki Katolickiej staje się kluczowym punktem odniesienia dla budowania bezpiecznego środowiska online dla dzieci. Fundamentalne zasady etyczne katolickiej pedagogiki, oparte na wartościach chrześcijańskich, mogą stanowić solidny fundament dla nauki dzieci odpowiedzialnego i bezpiecznego korzystania z nowych mediów.

W sieci jako w społeczności: Pedagogika Katolicka podkreśla szacunek dla godności każdej osoby, co w kontekście korzystania z nowych mediów pozwala na naukę dzieci z użyciem nowoczesnych technologii i możliwość wchodzenia w interakcje online z innymi uczniami. W zakresie takiego zastosowania dzieci mają na siebie rzeczywisty wpływ i mogą na siebie wzajemnie oddziaływać. Dzieci uczą się, że ich słowa i działania w sieci mają znaczenie, a szacunek dla drugiego człowieka powinien być obecny zarówno w świecie rzeczywistym, jak i w wirtualnej przestrzeni.

Unikanie cyberprzemocy: Dzieci uczą się, że wszelkie formy cyberprzemocy są sprzeczne z zasadami katolickiego szacunku dla bliźniego. Internet nie powinien być miejscem, gdzie tolerowane są naruszenia godności innych. Edukacja w zakresie unikania cyberprzemocy kształtuje postawy oparte na miłości i szacunku, zgodne z nauką katolicką.

⁶ M. Opiela, *Spoleczno-kulturowa wartość wykorzystania gier i zabaw w edukacji, integracji międzypokoleniowej i międzykulturowej według koncepcji Edmunda Bojanowskiego*, „Zeszyty Naukowe KUL”, nr 63/1, 2020, s.5.

Zrozumienie rzeczywistości drugiego człowieka: Wartość empatii, rozwijanej przez pedagogikę katolicką, odgrywa kluczową rolę w kontekście internetu, gdzie brakuje często bezpośredniego kontaktu. Dzieci uczą się zrozumienia uczuć i potrzeb innych, co prowadzi do bardziej świadomego i odpowiedzialnego korzystania z nowych mediów.

Wsparcie dzieci w trudnych sytuacjach: Pedagogika katolicka pomaga dzieciom reagować na trudne sytuacje online z szacunkiem i zrozumieniem, zamiast sięgać po agresywne reakcje czy ignorowanie problemów innych. Dzieci w ten sposób uczą się wartości współczucia i solidarności⁷.

Zasady dialogu: Podkreślanie znaczenia otwartego, szczerze prowadzonego dialogu jest zgodne z pedagogiką katolicką. Dzieci uczą się zasad bezpiecznej komunikacji online, unikając języka obraźliwego czy agresywnego, co sprzyja budowaniu pozytywnych relacji w wirtualnej przestrzeni.

Rozwijanie umiejętności przyjaznej konfrontacji: W sytuacjach konfliktowych online, pedagogika katolicka dąży do kształtowania u dzieci umiejętności konstruktywnej konfrontacji, opartej na zasadach zrozumienia drugiej strony. Dzieci uczą się rozwiązywania konfliktów w sposób pokojowy i szanujący godność drugiego człowieka.

Balans pomiędzy wirtualnym a rzeczywistym światem: Pedagogika Katolicka promuje zrównoważone korzystanie z nowych mediów, ucząc dzieci, że czas spędzony przed ekranem nie powinien zdominować ich życia. Prawdziwe relacje i aktywności poza światem wirtualnym są równie ważne dla harmonijnego rozwoju całej osoby⁸.

Czas poza siecią: Zachęcanie rodzin do wspólnego spędzania czasu, także bez użycia urządzeń elektronicznych, jest zgodne z ideą pedagogiki katolickiej. Wspólne doświadczenia wzmacniają więzi rodzinne, wspierają rozwój duchowy dzieci i kształtują wartości oparte na miłości i wspólnocie. Przekazywanie tych wartości dzieciom jest fundamentalne w budowaniu bezpiecznego i wartościowego środowiska cyfrowego. W duchu Pedagogiki Katolickiej, dzieci uczą się, że ich zachowanie online ma znaczenie, a korzystanie z nowych mediów może być szansą do wyrażania chrześcijańskich wartości i zasad w świecie cyfrowym⁹.

4. Wyzwania dla rodziców i nauczycieli

Wyzwania związane z bezpieczeństwem dzieci w sieci stawiają przed rodzicami i nauczycielami wspólne zadanie. Współpraca między nimi odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu bezpiecznych nawyków online u najmłodszych. Przedstawienie roli rodziców i nauczycieli w tym procesie to nie tylko zrozumienie technologii, ale także umiejętność budowania świadomości oraz wsparcia dla dzieci w korzystaniu z internetu w sposób odpowiedzialny.

➤ rozwijanie zrozumienia nowoczesnych mediów: Współpraca z rodzicami zaczyna się od edukacji. Nauczyciele mogą organizować spotkania, warsztaty czy dostarczać materiały edukacyjne, aby zwiększyć świadomość rodziców na temat różnych rodzajów zagrożeń online.

➤ podkreślanie ról rodziców w kształtowaniu bezpiecznych nawyków: nauczyciele mogą akcentować, że rodzice pełnią kluczową rolę jako pierwsi nauczyciele w kształtowaniu nawyków online. Wzajemna komunikacja pomaga w ujednoliceniu przekazu.

➤ regularna komunikacja: otwarta i regularna komunikacja między nauczycielami a rodzicami to kluczowy element skutecznej współpracy. Informowanie rodziców o aktualnych zagrożeniach online oraz zachęcanie do dzielenia się swoimi obserwacjami to istotny krok w budowaniu bezpiecznego środowiska.

⁷ M. Cieśla, K. Ziegart-Sadowska, *Terapia akceptacji i zaangażowania online – wsparcie rodziców dzieci ze spektrum autyzmu*, „Psychologia Wychowawcza”, nr 24, 2022, s. 91-99.

⁸ K. Lichkańska, *Hipermediatyzacja rzeczywistości – wzrastanie dziecka i nabywanie kompetencji medialnych w obliczu wyzwań współczesności*, „Pedagogical Contexts”, nr 1, 2022, s. 83-94.

⁹ W. Misztal, *Cisza i milczenie: aktualność propozycji chrześcijańskiej*, „Analecta Cracoviensia”, nr 45, 2013, s. 185-203.

➤ tworzenie wspólnych standardów: nauczyciele i rodzice powinni wspólnie opracować i uzgodnić standardy dotyczące korzystania z nowych mediów. Dzięki temu dzieci otrzymają jednoznaczny przekaz dotyczący zasad i oczekiwań.

➤ wspólne działania kontrolne: współpraca między rodzicami a nauczycielami może obejmować wspólne działania kontrolne. Nauczyciele mogą dostarczać rodzicom narzędzi i wskazówek dotyczących filtra rodzicielskiego, a rodzice mogą dzielić się swoimi doświadczeniami w kontrolowaniu aktywności online dziecka¹⁰.

➤ zrozumienie wyzwań: nauczyciele powinni być otwarci na zrozumienie wyzwań, z jakimi rodzice się zmagają w zarządzaniu czasem dzieci przed ekranem. Wspólna refleksja nad tymi trudnościami może prowadzić do skuteczniejszych strategii zarządzania.

➤ kształtowanie umiejętności cyfrowego obywatelstwa: współpraca między rodzicami a nauczycielami powinna skupiać się na kształtowaniu umiejętności cyfrowego obywatelstwa u dzieci. Obejmuje to m.in. szacunek w sieci, odpowiedzialne dzielenie się informacjami oraz zdolność rozpoznawania niebezpieczeństw online.

➤ wczesne reagowanie na sytuacje problemowe: nauczyciele i rodzice powinni pracować nad wczesnym rozpoznawaniem problemów. Dzieci powinny czuć się swobodnie dzieląc się z dorosłymi swoimi doświadczeniami online, a ci z kolei powinni skutecznie reagować na ewentualne problemy.

➤ współpraca między rodzicami a nauczycielami to kluczowy element skutecznego przeciwdziałania zagrożeniom związanym z korzystaniem z nowych mediów. Razem, tworzą silne wsparcie, które pomaga dzieciom rozwijać zdrowe nawyki online i uczestniczyć w świecie cyfrowym w sposób bezpieczny i odpowiedzialny.

5. Praktyczne wskazówki dotyczące bezpieczeństwa online z perspektywy katolickiej pedagogiki

Wprowadzanie praktycznych działań wspierających bezpieczeństwo dzieci w świecie cyfrowym wymaga świadomego podejścia, zgodnego z wartościami katolickiej pedagogiki. Poniżej przedstawione są konkretne rekomendacje, które rodzice i nauczyciele mogą wdrożyć, aby skutecznie chronić dzieci przed zagrożeniami związanymi z korzystaniem z nowych mediów, jednocześnie integrując wartości chrześcijańskie.

➤ określ czas korzystania: Określanie realistycznych limitów czasu na korzystanie z nowych mediów pomaga utrzymać równowagę między światem wirtualnym a rzeczywistym, umożliwiając dzieciom pełniejszy udział w różnorodnych aktywnościach życiowych. Rodzice i opiekunowie, ustalając zasady korzystania z technologii, przyczyniają się do kształtowania zdrowych nawyków u dzieci.¹¹

➤ rozmawiaj o zawartości: Tworzenie otwartej atmosfery do rozmów o treściach online jest kluczowe. Zachęcanie dzieci do dzielenia się swoimi doświadczeniami online z rodzicami i nauczycielami umożliwia wcześniejsze zidentyfikowanie ewentualnych problemów i wspólne szukanie rozwiązań.

➤ edukuj o cyberprzemocy: Uczenie dzieci, że cyberprzemoc jest sprzeczna z zasadami katolickiej miłości bliźniego, oraz przekazywanie informacji na temat różnych form cyberprzemocy, pomaga dzieciom zrozumieć konsekwencje takiego zachowania i rozwija w nich umiejętność reagowania w sytuacjach konfliktowych.

➤ rozwijaj krytyczne myślenie: Wspieranie rozwijania umiejętności krytycznego myślenia pozwala dzieciom skutecznie oceniać informacje online. Edukacja na temat rozpoznawania

¹⁰ P. Młynek, *Współpraca rodziców i nauczycieli - charakter, oczekiwania i uwarunkowania*. Pr. doktorska, Uniwersytet Śląski, Katowice 2017.

¹¹ M. Dębski, M. Bigaj, *Co powinniśmy wiedzieć o grach cyfrowych?: poradnik nie tylko dla rodziców*. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2021.

zagrożeń online, fałszywych informacji i szkodliwych treści pomaga w budowaniu świadomych i odpowiedzialnych użytkowników internetu.

➤ monitoruj aktywność online: Regularne monitorowanie aktywności online dzieci, przy jednoczesnym szanowaniu ich prywatności, umożliwia szybką reakcję na ewentualne problemy. Rodzice i nauczyciele pełnią rolę wsparcia, pomagając dzieciom w bezpiecznym korzystaniu z nowych mediów.

➤ uczynь technologię narzędziem edukacyjnym: Pomaganie dzieciom w dostrzeganiu technologii jako narzędzia wspierającego rozwój osobisty i edukacyjny przekształca sposób, w jaki dzieci korzystają z nowych mediów. Uczy dzieci, jak wykorzystać technologię do nauki, kreatywności i rozwijania umiejętności.

➤ buduj wartości online: Wdrażanie wartości chrześcijańskich do korzystania z internetu pomaga w kształtowaniu pozytywnych postaw online. Rodzice i nauczyciele wspólnie z dziećmi budują środowisko online oparte na szacunku, miłości bliźniego i uczciwości¹².

➤ rozwijaj umiejętności komunikacyjne: Kształtowanie umiejętności komunikacyjnych online to kluczowy element edukacji. Uczy dzieci, jak budować pozytywne relacje oparte na szacunku, empatii i otwartej komunikacji, co przekłada się na budowanie zdrowych interakcji w sieci.

➤ ucz o etosie internetowym: Wprowadzanie dzieci w świat etykiety online pozwala im zrozumieć zasady netykiety, szacunku dla innych użytkowników i odpowiedzialności za własne działania w internecie. Słowa w sieci mają realne konsekwencje, a edukacja w tym zakresie pomaga w budowaniu bezpiecznej i zrównoważonej społeczności online¹³.

Praktyczne wskazówki oparte na wartościach katolickiej pedagogiki są kluczowym elementem w budowaniu bezpiecznego środowiska online dla dzieci. Działania te współtworzą fundament, na którym dzieci rozwijają nie tylko kompetencje cyfrowe, ale również wartości, które są zgodne z nauką Kościoła Katolickiego.

Wnioski

Pedagogika Katolicka stanowi fundamentalne wartości, które kształtują bezpieczne nawyki online, włączając w to szacunek dla godności drugiego człowieka i rozwijanie empatii. Rozwijanie umiejętności cyfrowego obywatelstwa w duchu katolickich zasad stawia na priorytet wzajemną troskę i szacunek, tworząc tym samym pozytywne środowisko online.

Współpraca między rodzicami a nauczycielami jest kluczowa dla budowania bezpiecznego środowiska online, obejmując regularną komunikację, wspólne określanie standardów oraz monitorowanie aktywności dzieci. Wspólne działania rodziców i nauczycieli, w tym kontrola, edukacja oraz refleksja nad wyzwaniami wychowawczymi w erze cyfrowej, są niezbędne do skutecznego wsparcia dzieci.

Kształtowanie wartości online, takich jak szacunek, uczciwość czy empatia, stanowi solidny fundament dla bezpieczeństwa dzieci w sieci, wymagając wspólnego zaangażowania rodziców i nauczycieli. Edukacja online oparta na wartościach katolickich ma potencjał wspierania integralnego rozwoju dzieci, zarówno pod względem duchowym, jak i intelektualnym.

Wyzwania edukacji online zgodnej z wartościami katolickimi obejmują konieczność dostosowywania treści do nauk Kościoła Katolickiego oraz rozwijanie umiejętności cyfrowego obywatelstwa w kontekście nauczania online.

Kierunki rozwoju edukacji online w kontekście wartości katolickich obejmują tworzenie bezpiecznych treści zgodnych z nauką Kościoła, wsparcie nauczycieli i rodziców w rozwijaniu

¹² P. Płatek, *Wpływ internetu na rozwój człowieka w refleksji semantyczno-kulturowej*, „Warszawskie Studia Pastoralne”, nr 12/2, 2017, s. 35.

¹³ K. Knol-Michałowska, *Rola rodziny w interwencji i profilaktyce zagrożeń w Internecie*, „Studia Edukacyjne”, nr 23, 2012, s. 301-327.

umiejętności cyfrowego obywatelstwa u dzieci oraz zachęcanie do innowacyjnych form edukacji online, integrujących wartości katolickie¹⁴.

Streszczenie:

Artykuł podkreśla znaczenie bezpieczeństwa dzieci w świecie cyfrowym z perspektywy Pedagogiki Katolickiej. Autor analizuje wpływ rozwoju technologii na najmłodszych, zwracając uwagę na korzyści i zagrożenia mediów. W kontekście wartości chrześcijańskich artykuł podkreśla konieczność ingerowania rodziców i nauczycieli w tworzeniu bezpiecznego środowiska online. Kształtowanie bezpieczeństwa online według Pedagogiki Katolickiej to promowanie szacunku, miłości bliźniego i uczciwości. Autor omawia korzyści z internetu i jednocześnie zwraca uwagę na zagrożenia, takie jak cyberprzemoc i uzależnienie.

W opracowaniu zaproponowano rekomendacje dla rodziców i nauczycieli, jak limitowanie czasu przed ekranem, rozmowy o treściach online, edukację o cyberprzemocy i rozwijanie krytycznego myślenia. Współpraca między rodzicami a nauczycielami jest kluczowa, a wartości katolickiej pedagogiki, takie jak szacunek i empatia, są kluczowe w budowaniu bezpiecznego środowiska cyfrowego. Pedagogika Katolicka stanowi fundament dla bezpiecznych nawyków online, umożliwiając dzieciom rozwijanie się duchowo i intelektualnie. Wspólna praca rodziców i nauczycieli, oparta na wartościach chrześcijańskich, jest kluczowa dla skutecznego wsparcia dzieci w erze cyfrowej.

Słowa kluczowe: bezpieczeństwo, on-line, pedagogika, technologie

Summary:

Children's safety in the digital world: a perspective from Catholic pedagogy

The article highlights the importance of children's safety in the digital world from the perspective of Catholic Pedagogy. The author analyzes the impact of the development of technology on the youngest, highlighting the benefits and risks of the media. In the context of Christian values, the article emphasizes the need for parents and teachers to intervene in creating a safe online environment. Shaping online safety according to Catholic Pedagogy is the promotion of respect, love of neighbor and honesty. The author discusses the benefits of the Internet while highlighting the dangers, such as cyberbullying and addiction.

The study offers recommendations for parents and teachers, such as limiting time in front of the screen, talking about online content, educating about cyberbullying and developing critical thinking. Collaboration between parents and teachers is key, and the values of Catholic pedagogy, such as respect and empathy, are crucial to building a safe digital environment.

Catholic Pedagogy provides a foundation for safe online habits, enabling children to develop spiritually and intellectually. Parents and teachers working together, based on Christian values, is key to effectively supporting children in the digital age.

Keywords: security, online, pedagogy, technologies

Bibliografia:

1. Cieśla M. i Ziegart-Sadowska K., *Terapia akceptacji i zaangażowania online – wsparcie rodziców dzieci ze spektrum autyzmu*, „Psychologia Wychowawcza”, nr 24, 2022.
2. Dakowicz L. A., Laskowska A. D., *Wartości istotne w procesie edukacji wczesnoszkolnej. Opinie studentów pedagogiki Uniwersytetu w Białymstoku*, „Zeszyty Naukowe KUL”, nr 64/4, 2021.
3. Dębski M., Bigaj M., *Co powinniśmy wiedzieć o grach cyfrowych?: poradnik nie tylko dla rodziców*, Gdańskie Wyd. Psychologiczne, Gdańsk 2021.

¹⁴ L. A. Dakowicz, A. D. Laskowska, *Wartości istotne w procesie edukacji wczesnoszkolnej. Opinie studentów pedagogiki Uniwersytetu w Białymstoku*, „Zeszyty Naukowe KUL”, nr 64/4, 2021, s. 47-62.

4. Jabłońska M. R., *Człowiek w cyberprzestrzeni: wprowadzenie do psychologii Internetu*, Wyd. Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2018.
5. Jędrzejko M., Morańska D., *Cyfrowi tubylcy: socjopedagogiczne aspekty nowych technologii cyfrowych*, Oficyna Wydawnicza Aspra-JR, Warszawa 2013.
6. Jędrzejko M., Taper A., *Dzieci a multimedia*. Wyd. 2. Oficyna Wydawnicza Aspra-JR, Warszawa 2012.
7. Knol-Michałowska K., *Rola rodziny w interwencji i profilaktyce zagrożeń w Internecie*, „Studia Edukacyjne”, nr 23, 2012.
8. Lichkańska K., *Hipermediatyzacja rzeczywistości – wzrastanie dziecka i nabywanie kompetencji medialnych w obliczu wyzwań współczesności*, „Pedagogical Contexts”, nr 1, 2022.
9. Matecka A., *Teatralizacja w edukacji początkowej. Kreatywny nauczyciel, kreatywny uczeń* [w:] K. Jeznach, A. Kowalkiewicz-Kulesza (red.), *Szkoła jutra? Tradycja i (r)ewolucje w edukacji*, Wyd. Uniwersytetu Łódzkiego, 2023.
10. Młynek P. *Współpraca rodziców i nauczycieli - charakter, oczekiwania i uwarunkowania*. Pr. doktorska, Uniwersytet Śląski, Katowice 2017.
11. Misztal W., *Cisza i milczenie: aktualność propozycji chrześcijańskiej*, „Analecta Cracoviensia”, nr 45, 2013.
12. Opiela M., *Spółeczno-kulturowa wartość wykorzystania gier i zabaw w edukacji, integracji międzypokoleniowej i międzykulturowej według koncepcji Edmunda Bojanowskiego*, „Zeszyty Naukowe KUL”, nr 63/1, 2020.
13. Płatek P., *Wpływ internetu na rozwój człowieka w refleksji semantyczno-kulturowej*, „Warszawskie Studia Pastoralne”, nr 12/2, 2017.
14. Przybyszewska D., *Gry komputerowe typu multiplayer online: szanse i zagrożenia* [w:] E. Janicka-Olejek, K. Klimek (red.) *Dzieci i młodzież w świecie technologii cyfrowej*, Wyd. Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej, Łódź 2016.
15. Rowicka M., *E-uzależnienia. Teoria, profilaktyka, terapia*, Fundacja Praesterno, Warszawa 2018.
16. Sławski M., Sławski M., *Cyfrowe media - szansa czy ślepa uliczka edukacji?*, „Studia i Materiały Centrum Edukacji Przyrodniczo-Leśnej”, nr 2/43, 2015.
17. Waśkowicz W., Dudzińska E., Waśkowicz P., *Relacje interpersonalne młodzieży licealnej w sieci i realnym świecie*, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2019.
18. Wawrzyniak M., *Hejtoholik czyli Jak zaszcześcić się na hejt, nie wpaść w pułapkę obgadywania oraz nauczyć zarabiać na tych, którzy cię oczerniają*, Wyd. "Helion", Gliwice 2015.
19. Zalewska J., *Miedzy obyczajem a modą: wykluczenie cyfrowe osób starszych w perspektywie przemian praktyk społecznych*, „Studia Socjologiczne”, nr 2, 2015.